

Tetiana Zatonatska
D.Sc. (Economics), Associate Professor,
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine
90a Vasylykivska Str., Kyiv, 03022, Ukraine
tzatonat@ukr.net

Global trends in state investment policy and practice of their implementation in Ukraine

Abstract

Introduction. Nowadays Ukraine is on its way to European integration that requires urgent global scale approaches and priorities for the development of public investment policy and public investment spending. During the formation of the state investment policy the basic aspects of the main goals and objectives of the investment policy of the new generation, recent trends in international investment policy and the needs of the global economy should be taken into account. The article highlights trends in changes in the basic vectors of international investment policy compared with the institutional changes in the field of public investment policy in Ukraine.

Purpose. The article aims to identify priority areas of the state investment policy in Ukraine in order to improve the investment climate and economic development of the state.

Methods. The abstract logical method is used in the determination of the structure and scheme of the study. The systemic approach made it possible to examine the tools of fiscal management of the national economy comprehensively and thoroughly and to identify the most important links between investment policy of Ukraine and trends in international investment policy. Methods of statistical analysis were also used during the study.

Results. The distribution of total public expenditures on economic activity in Ukraine during the years 2012-2016 as well as the areas of international investment policy in the period of 2012-2015 was analysed. An analysis of the changes in the priorities of public investment policy in Ukraine was conducted. Recommendations for improvements in the investment climate by reducing corrupt schemes through the introduction of electronic services, adaptation of tax instruments and tax administration under European standards, establishing clear state priorities in the public investment policy, identification of priority sectors and directing public investment in competitive industrial sectors of national economy were provided.

Conclusions. A large number of priority areas and the lack of a clear strategy of the development of sectors of economy remain the negative factor of inefficient state investment policy. A new distribution of state investments in the implementation of public investment projects developed and enshrined at the legislative level is a transparent mechanism according to which only those projects that are most important to the state and have clear socio-economic assessment will be selected. This mechanism will ensure the completion of the projects that have already begun, take into account the needs of society during the selection of new projects and ensure the competitiveness of various sectors of the national economy.

Keywords: international investment policy; priority directions of investment policy; economic sectors; public investments

JEL Classification: H50; H54; H72

DOI: <http://dx.doi.org/10.21003/ea.V156-0006>

Затонацька Т. Г.

доктор економічних наук, доцент, кафедра економічної кібернетики
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

Світові тенденції формування напрямів державної інвестиційної політики: практика реалізації в Україні

Анотація

У статті висвітлено тенденції змін базових векторів міжнародної інвестиційної політики порівняно з інституційними змінами у сфері державної інвестиційної політики України. Проаналізовано розподіл загальних державних видатків на економічну діяльність в Україні в період 2012-2016 років. Проведено аналіз змін пріоритетних напрямів державної інвестиційної політики. Наведено рекомендації щодо покращення інвестиційного клімату шляхом встановлення чітких державних пріоритетів у інвестиційній політиці, визначення пріоритетних секторів економіки та спрямування державних інвестицій у конкурентоспроможні сектори промисловості національної економіки.

Ключові слова: міжнародна інвестиційна політика; пріоритетні напрями в інвестиційній політиці; сектори економіки; державні інвестиції.

Затонацкая Т. Г.

доктор экономических наук, доцент, кафедра экономической кибернетики,
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев, Украина

Мировые тенденции формирования направлений государственной инвестиционной политики: практика реализации в Украине

Аннотация

В статье освещены тенденции изменений базовых векторов международной инвестиционной политики, в сравнении с институциональными изменениями в сфере государственной инвестиционной политики Украины. Проанализировано распределение общегосударственных расходов на экономическую деятельность в Украине за период 2012-2016 годов. Проведен анализ изменений приоритетных направлений государственной инвестиционной политики. Представлены рекомендации для улучшения инвестиционного климата путём установления чётких государственных приоритетов в инвестиционной политике, определения приоритетных секторов экономики и направления государственных инвестиций в конкурентные сектора промышленности национальной экономики.

Ключевые слова: международная инвестиционная политика; приоритетные направления в инвестиционной политике; сектора экономики; государственные инвестиции.

1. Постановка проблеми. Сьогодні Україна знаходиться на шляху до євроінтеграції, що вимагає застосування актуальних у світовому масштабі підходів та визначення пріоритетів розвитку державної інвестиційної

політики та державних інвестиційних видатків. При формуванні державної інвестиційної політики мають враховуватися базові аспекти основних цілей та завдань інвестиційної політики нового покоління, останні тенден-

ції міжнародної інвестиційної політики та потреби світової економіки.

Урядом України було визначено необхідність удосконалення механізму управління державними інвестиціями шляхом внесення змін до Закону України «Про інвестиційну діяльність» і Бюджетного кодексу України щодо створення системи управління державними інвестиціями з визначенням основних принципів і критеріїв прозорого формування та використання державних інвестицій, а також створення єдиної системи проведення оцінки, відбору та моніторингу державних інвестиційних проектів.

2. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концептуальні засади державної інвестиційної політики, її вплив на економічний розвиток знайшли відображення у працях закордонних та вітчизняних вчених: С. Дж. Барнса, А. Васіліаускайте, Ю. Го, Дж. М. Кейнса, К. Ле-Нгуена, К. Лон, Р. Масгрейва, К. Меджора, Л. Сінявічене, Дж. Стігліца, К. Сілагві, В. Чжана, Дж. Чжана, Ф. Ю, Дж. Яна, В. Александрової, О. Алімова, Ю. Бажала, Б. Губського, М. Денисенка, І. Ігнат'євої, С. Ільяшенка, А. Касич, М. Крупки, П. Курмаєва, О. Лапка, І. Лукінова, Т. Майорової, М. Маліка, П. Перерви, В. Пилипів, Г. Савіної, В. Семиноженка, Л. Селіверстової та ін.

3. Метою статті є визначення пріоритетних напрямів державної інвестиційної політики в Україні для покращення інвестиційного клімату та забезпечення економічного розвитку держави.

4. Основні результати дослідження. Оскільки в Україні відбувається трансформація інституційного забезпечення інвестиційних процесів відповідно до світових стандартів, актуально розглянути та узагальнити закордонний досвід у напрямі формування та реалізації державної інвестиційної політики в умовах глобалізаційних змін.

Л. Сінявічене та А. Васіліаускайте (Sineviciene, Vasiliauskaite, 2011) у своїй роботі [1] проаналізували роль уряду в розвитку економіки країни та відзначили, що конкурентоспроможність країни та рівень розвитку економіки залежить не тільки від інвестиційного клімату, але й від напрямів спрямування інвестиційних потоків шляхом впровадження інструментів податково-бюджетної політики для створення сприятливих умов інвестування в певні сектори економіки.

Ф. Ю, Ю. Го, К. Ле-Нгуен, С. Дж. Барнс та В. Чжан (Yu, Guo, Le-Nguyen, Barnes, Zhang, 2016) вважають, що державні субсидії негативно впливають на інвестиційну поведінку підприємств, що здійснюють науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Для демонстрації інвестиційної поведінки підприємств під впливом державних субсидій наведена модель регресії, яка демонструє реакцію підприємств, що здійснюють НДДКР у разі збільшення державних субсидій [2].

К. Меджор та К. Сілагві (Major, Szilagyi, 2009) у своїй статті [3] аналізують вплив державних інвестицій на інфраструктуру відкритої економіки. Державні капітальні видатки що спрямовуються в розвиток суспільної інфраструктури створюють позитивні зовнішні ефекти в приватному секторі в процесі виробництва. Авторами розглянуто короткострокові та довгострокові ефекти амбітних програм розвитку, залежно від джерел фінансування (трансферти або іноземні кредити). Результатом дослідження є визначення шляхів вдосконалення політики державних інвестицій і трансфертів ЄС.

К. Лон, Дж. Ян та Дж. Чжан (Long, Yang, Zhang, 2015), наводячи емпіричні докази, переконують, що їх про позитивний вплив прямих іноземних інвестицій обумовлює позитивний вплив на якість здійснення інституційних змін у різних районах Китаю. Зокрема, китайські фірми, які розташовані в регіонах з більш високою концентрацією прямих іноземних інвестицій, як правило, мають нижчий рівень податкового й митного навантаження та високий рівень дотримання вимог правового захисту інвесторів. Авторами досліджуються конкретні механізми, за допомогою яких можливо забезпечити інституційний вплив і додаткову підтримку стимулювання притоку прямих іноземних інвестицій [4].

Враховуючи дослідження закордонних вчених зазначимо, що в Україні застосовувались різні інструменти стимулювання іноземних та вітчизняних інвестицій, починаючи від надання пільгового режиму для іноземних інвестицій (Закон України «Про режим іноземного інвестування»), створення спеціальних економічних зон, використання податково-бюджетних інструментів тощо.

Але, враховуючи велику кількість пріоритетних напрямів та розпорошеність державних інструментів за ними, постійні зміни в інституційному середовищі не дозволили сформувати прозору державну інвестиційну політику в країні та забезпечити сприятливий інвестиційний клімат.

Також основною проблемою на рівні законодавства в Україні залишається відсутність визначення поняття «державна інвестиційна діяльність». Проте визначення поняття «державні інвестиції» містяться в багатьох нормативно-правових актах та трактуються неоднозначно.

У Бюджетний кодекс України було внесено поняття «державний інвестиційний проект» та «державні капітальні вкладення». Враховуючи наведені трактування, інвестиції в основний капітал у сфері бюджетної політики розглядають через призму державних капіталовкладень.

У розрізі базових стратегічних документів виділили пріоритетні напрями щодо капітальних вкладень та проаналізуємо їх спрямування (табл. 1).

Табл. 1: Капітальні видатки Державного бюджету України у 2012-2015 рр., грн.
Tab. 1: Capital expenditures of the State Budget of Ukraine in 2012-2015, UAH

	2012	2013	2014	2015
Усього видатків Державного бюджету України на економічну діяльність	49396037960,14	41299218928,94	34410723852,72	37135351860,21
Усього капітальних видатків Державного бюджету України на економічну діяльність	14252948529,49	5367242552,08	1014822762,79	3490515000,00
У % від всього обсягу видатків Державного бюджету України на економічну діяльність	28,85	13,00	2,95	9,40
У тому числі на:				
<i>Сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство</i>	733148228,87	683933632,89	273992024,36	284598600,00
У % від всього капітальних видатків Державного бюджету України на економічну діяльність	5,14	12,74	27,00	8,15
<i>Паливно-енергетичний комплекс</i>	2024874415,82	785215878,74	170942719,11	165463500,00
У % від всього обсягу капітальних видатків Державного бюджету України на економічну діяльність	14,21	14,63	16,84	4,74
<i>Транспорт</i>	4173060769,49	2401013777,4	499998872,71	636343600,00
У % від всього капітальних видатків Державного бюджету України на економічну діяльність	29,28	44,73	49,27	18,23

Джерело: Звіти Державної казначейської служби України про виконання Державного бюджету України у 2012-2015 рр.: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>

Source: Reports of the State Treasury Service of Ukraine on the State Budget of Ukraine realization in 2012-2015: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>

Аналізуючи пріоритети державних капіталовкладень у сектори економіки зазначимо, що загальна частка капітальних видатків на економічну діяльність у видатках державного бюджету до 2015 р. постійно знижувалась (з 28,9% у 2012 р. до 3,0% у 2014 р.), а питома вага капітальних видатків у зазначені галузі збільшувалась (з 48,6% у 2012 р. до 93,1% у 2014 р.). У 2014 р. половина капітальних видатків Державного бюджету України на економічну діяльність була направлена на розвиток транспортної галузі. Також, значно збільшилась питома вага капітальних видатків у розвиток агропромислового комплексу (з 5,1% у 2012 р. до 27,0% у 2014 р.). У 2015 році ситуація дещо змінилась. Частка капітальних видатків на економічну діяльність у видатках державного бюджету збільшилась до 9,4%, а питома вага капітальних видатків у зазначені галузі скоротилась до 31,1%. Скорочення питомої ваги пов'язане з суттєвим збільшенням капітальних видатків на капітальне будівництво (придбання) – 676,3 млн грн. (0,4 млн грн. у 2014 р.), реконструкцію та реставрацію – 1051,2 млн грн. (0,01 млн грн. у 2014 р.), капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) – 311,7 млн грн. (0 грн у 2014 р.) у інших галузях економіки.

В основних напрямках бюджетної політики на 2016 рік [5] зазначається про проведення структурних реформ в основних секторах економіки та сферах діяльності, встановлення сприятливих умов для ведення бізнесу, здобуття енергонезалежності, розвиток освіти й науки.

Так, у бюджеті на 2016 рік до пріоритетних напрямків у розрізі економічної діяльності відносяться [6]: сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство (заплановано спрямувати у 2016 році 5,3 млрд грн. або 10,6% від усіх видатків Державного бюджету на економічну діяльність, що на 12,2 % більше обсягу видатків у 2015 р. за цим напрямом (4,7 млрд грн. у 2015 р.)), паливно-енергетичний комплекс (заплановано спрямувати у 2016 році 7,7 млрд грн. або 15,3 % від усіх видатків Державного бюджету на економічну діяльність, що в чотири рази більше обсягу видатків у 2015 р. за цим напрямом (1,9 млрд грн. у 2015 р.)), транспорт (заплановано спрямувати у 2016 році 23,4 млрд грн. або 46,7% від усіх видатків Державного бюджету на економічну діяльність, що на 1,3% більше за видатки у 2015 р. за цим напрямом (23,1 млрд грн. у 2015 р.)), 98,9% з яких планується витратити на дорожнє господарство (99,2% у 2015 р.)). За цими трьома напрямками у 2016 році планується спрямувати 72,5% видатків Державного бюджету на економічну діяльність (80,0% у 2015 р.).

Слід зазначити, що значний приріст обсягу запланованих на 2016 рік видатків на паливно-енергетичний комплекс порівняно з 2015 роком пов'язаний з видатками на електроенергетичну галузь. Так, із запланованих 7,7 млрд грн. видатків на паливно-енергетичний комплекс 6,4 млрд грн. планується спрямувати у електроенергетичну галузь (15,4 млн грн. у 2015 р.). З них 10,7 млн грн. це видатки Державного бюджету України за програмами: «Внесок України до Енергетичного Співтовариства» (4,9 млн. грн.), «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора» (5,8 млн грн.) та 6,4 млрд грн. це кредити з Державного бюджету України за програмами: «Реконструкція гідроелектростанції ПАТ «Укргідроенерго» (1614,1 млн грн.), «Будівництво Канівської ГАЕС» (30,5 млн грн.), «Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу Уренгой-Помари-Ужгород» (600,0 млн грн.), «Підвищення надійності постачання електроенергії в Україні» (675,9 млн грн.), «Будівництво ПЛ 750 кВ Рівненська АЕС - Київська» (1300,0 млн грн.), «Будівництво повітряної лінії 750 кВ Запорізька - Каховська» (1901,0 млн грн.), «Підвищення ефективності передачі електроенергії (Модернізація підстанцій)» (208,0 млн грн.), «Реконструкція трансформаторних підстанцій східної частини України» (50,0 млн грн.) [6].

Таким чином, ми можемо стверджувати, що пріоритетними напрямками державного інвестування залишаються сільське господарство, ПЕК та сектор транспорту.

Аналізуючи розподіл державних коштів на державні інвестиційні проекти відзначимо, що з метою створення прозорого механізму розподілу державних інвестицій Кабінетом Міністрів України постановою від 22.07.2015 № 571 [7] (на виконання положень Бюджетного кодексу України) утворено Міжвідомчу комісію з питань державних інвестиційних проектів, затверджено положення про цю Міжвідомчу комісію та порядок відбору державних інвестиційних проектів. Персональний склад Міжвідомчої комісії, який затверджено наказом Міністерства економічного розвитку, включає в себе 9 представників по квоті Уряду України та 9 представників Верховної Ради України.

Міжвідомчою комісією було прийнято рішення щодо розподілу 1 млрд грн. у 2016 році на фінансування наступних проектів [8]:

1. Реконструкція рентгенорадіологічного відділення ДУ «Інститут отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка НАМН України».
2. Реставрація з реабілітацією та пристосуванням клінічного корпусу №3 ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова НАМН України» по вул. Платона Майбороди (Манульського), 32 у м. Києві.
3. Будівництво сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит».
4. Реконструкція і розширення Національного інституту раку по вул. Ломоносова, 33/43 у м. Києві.
5. Реставрація та пристосування Маріїнського палацу.
6. Створення ДП «Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал».
7. Реконструкція автомобільних доріг у Львівській області.
8. Закриття сховищ ПЗРВ «III черга ЧАЕС».
9. Консервація сховища № 29 ПЗРВ «Буряківка».
10. Реконструкція гідротехнічних споруд захисних масивів дніпровських водосховищ.

Враховуючи вищевказане, зазначимо, що спрямування державних інвестицій у 2016 році йде на великі соціально значущі об'єкти, ефект від яких має вплинути на соціально-економічний розвиток країни.

З огляду на інституціональні зміни та державні інвестиційні пріоритети в Україні, розглянемо сучасні світові тенденції, що стосуються заходів та напрямків формування державної інвестиційної політики та механізмів її реалізації в різних країнах світу з урахуванням рекомендацій міжнародних організацій, до яких можна віднести інвестиційну політику нового покоління.

Інвестиційна політика нового покоління в міжнародному середовищі почала формуватися у післякризовий період та знаходить своє втілення в різних політичних векторах останніх кількох років, які, з одного боку, характеризуються одночасним рухом до подальшої лібералізації інвестиційних режимів і заохочення іноземних інвестицій, а з іншого – до регулювання інвестицій для досягнення поставлених цілей державної інвестиційної політики.

Концептуальні засади інвестиційної політики нового покоління було вперше ґрунтовно розглянуто та сформульовано на Конференції ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD) у 2012 році.

В таблиці 2 наведено тенденції змін базових векторів міжнародної інвестиційної політики. Вектори світової інвестиційної політики пройшли стадії від інвестиційного протекціонізму до відмови від податкових пільг.

Також слід зазначити, що найбільшими регіонами іноземного інвестування залишаються США та Азія. Інвестування здійснюється залежно від державних інвестиційних політик країн.

Підсумовуючи наведені в таблиці світові тенденції щодо змін пріоритетів у напрямках формування державних інвестиційних політик, зазначимо, що в Україні започатковано ряд інституційних змін, одна з яких є податкова реформа, метою якої є запровадження дієвого механізму стимулювання нових інвестицій у країні шляхом запровадження з 2016 року механізму «інвестиційного податкового кредиту». Пропонується, замінити податкові пільги на

Табл. 2: Тенденції змін базових векторів в міжнародній інвестиційній політиці
 Tab. 2: Tendencies of international investment policy's main trends changes

2012 Базовий напрям: «Сталий розвиток»	2014 Базовий напрям: «Приватний сектор»	2015 Базовий напрям: «Податкова реформа»
<p>Концептуальні засади інвестиційної політики нового покоління було вперше ґрунтовно розглянуто та сформульовано на Конференції ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD) у 2012 році.</p> <p>У широкому розумінні інвестиційна політика нового покоління націлена на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечення синергізму з більш широкими цілями економічного розвитку або промисловою політикою та досягнення органічної інтеграції в стратегії розвитку; - заохочення відповідальної поведінки інвесторів; - забезпечення ефективності політики в ході її розробки та здійснення, а також у тому інституційному середовищі, в якому вона діє. <p>Метою такої політики на національному рівні є прискорення економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності національного виробництва шляхом досягнення синергетичного ефекту від проведення інвестиційної політики та реалізації стратегії розвитку окремих галузей економіки.</p> <p>На міжнародному рівні метою такої політики є встановлення балансу в питаннях розподілу прав та обов'язків іноземних інвесторів та приймаючої країни, удосконалення інвестиційних угод, що гарантували б економічну безпеку країни, до якої спрямовується іноземний капітал, та забезпечували у повній мірі право власності інвесторів.</p> <p>Характерною особливістю інвестиційної політики нового покоління є акцент на розвиток внутрішнього інвестиційного ринку та підвищення його значення у розвитку національної економіки.</p> <p>Інвестиційна політика нового покоління ґрунтується на наступних принципах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спрямування інвестиційних потоків до ключових галузей національної економіки з метою підвищення їх конкурентоспроможності. 2. Інтеграція інвестиційної політики до стратегії розвитку окремих галузей та економіки країни у цілому. 3. Максимізація позитивних та мінімізація негативних ефектів від інвестування. 4. Відповідальність суб'єктів за наслідки інвестиційної діяльності. 5. Посилений інституціональний вплив на реалізацію інвестиційної політики. 	<p>Основна та кардинальна роль у формуванні інвестиційної політики відводиться державному сектору, але приватний може внести вклад за наступними двома основними напрямками: управління в комерційній практиці та інвестиції в сталий розвиток.</p> <p>У широкому розумінні інвестиційна політика нового покоління націлена на створення балансу між:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лібералізацією та державним регулюванням; - забезпеченням прийняттого співвідношення ризику та прибутковості; - заохоченням приватних інвестицій до співпраці з державним сектором (співінвестування). <p>Метою такої політики на національному рівні є створення сприятливих умов для фінансування інноваційних розробок, для створення нових робочих місць, що повинно забезпечити передачу технологій та заохочення експорту.</p> <p>На міжнародному рівні метою такої політики є зниження бар'єрів при виході на національний ринок та забезпечення гарантій використання ефективних інструментів державної політики, що дозволить заповнювати недоліки у функціонуванні ринків.</p> <p>Характерною особливістю інвестиційної політики нового покоління є акцент на розвиток механізму регулювання приватних інвестиційних ресурсів та підвищення їхнього значення стосовно розвитку національної економіки.</p> <p>Інвестиційна політика нового покоління ґрунтується на наступних принципах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Встановлення цільових показників інвестицій. 2. Досягнення узгодженості в політиці й забезпечення синергізму. 3. Створення глобальної платформи за участю широкого кола заінтересованих сторін з питань інвестицій. 4. Створення за участю широкого кола установ механізму технічної допомоги в галузі інвестицій. <p>Нові та існуючі фінансові механізми, такі як «зелені облігації» або інвестиції, орієнтовані на зменшення впливу на довкілля, потребують підтримки та сприятливих умов, для того щоб вони могли знайти широке застосування та найбільш перспективні джерела фінансування.</p>	<p>Інвестиції у виробничі активи, інфраструктуру й знання є необхідною умовою та основою для економічного зростання, сталого розвитку в усіх країнах.</p> <p>Такий напрям інвестиційної політики націлено на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сприяння залученню інвестицій та лібералізації в певних секторах (наприклад, в інфраструктурі та сфері послуг). - інвестиційні обмеження, з якими пов'язані в основному інтереси національної безпеки та стратегічні галузі (наприклад, транспорту, енергетики та оборони). <p>Наголошується, що у всіх галузях інвестиційної діяльності: торгівлі, оподаткування, конкуренції, а також з огляду на соціальні та екологічні проблеми важливо діяти в інтересах сталого розвитку.</p> <p>Метою такої політики є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист прав інвесторів; - реформування права щодо врегулювання інвестиційних спорів; - заохочення та сприяння інвестиціям; - забезпечення соціально відповідальних інвестицій; - підвищення системної узгодженості ПІІ. <p>Характерною особливістю цього напрямку інвестиційної політики є формування загальних принципів для узгодженого міжнародного податкового регулювання та інвестиційної політики. Необхідність у реформуванні режимів іноземного інвестування для задоволення вимог усіх заінтересованих сторін.</p> <p>Інвестиційна політика повинна базуватися на загальній стратегії розвитку країни. Усі напрями державної економічної політики, які впливають на інвестиції мають бути послідовними й синергетичними як на національному, так і міжнародному рівнях.</p> <p>Інвестиційна політика через призму податкового регулювання спрямована на розгляд наступних позицій:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Толерантність чи сприяння ухилення від сплати податків не слід розглядати як інструмент для залучення іноземних інвестицій або для підтримки конкурентоспроможності ТНК. 2. Заходи щодо усунення та ухилення від сплати податків повинні ретельно оцінюватися з позиції впливу на інвестиційну привабливість. 3. Національні інвестиційні політики повинні розглянути варіанти й створити бар'єри для запобігання ухиленню від сплати податків. (наприклад, опції із залучення інвестицій та конструктивне управління взаємовідносинами з інвесторами можуть бути використані для зниження мотивації та можливості для ухилення від сплати податків. 4. Уникнення подвійного оподаткування (ДІДН) є частиною сприяння інвестиціям; ці інструменти повинні бути узгоджені. 5. Політики повинні враховувати важливість обох міжнародних інвестиційних та податкових надходжень для фінансування сталого розвитку, а також особливості ухилення від сплати податків у країнах, що розвиваються.

Джерело: Складено автором на основі [9-11]
 Source: Compiled by the authors based at [9-11]

данням прозорі прямої бюджетної підтримки в процесі проведення євроінтеграційних змін.

Також з метою уникнення корумпованих схем та підвищення привабливості інвестиційного клімату рекомендовано здійснити наступні заходи: скоротити кількість податкових перевірок; запровадити однорівневу процедуру адміністративного оскарження; розвивати електронні сервіси; запроваджувати системи електронного адміністрування акцизного податку для підакцизних товарів; запроваджувати системи автоматизованого обліку товарообігу від імпортера/виробника до кінцевого споживача; забезпечити стабільність податкового законодавства, зокрема за рахунок запровадження трирічного мораторію на зміни.

5. Висновки. Негативним фактором неефективної державної інвестиційної політики залишається наявність

великої кількості пріоритетних напрямів та відсутність чіткої стратегії розвитку секторів економіки.

Новий розроблений і законодавчо закріплений розподіл державних капітальних вкладень на реалізацію державних інвестиційних проектів є прозорим механізмом, за яким відбиратимуться лише ті проекти, що мають найбільше значення для держави та чітке соціально-економічне обґрунтування. Такий механізм дозволить забезпечити завершення в першу чергу вже розпочатих проектів, а також врахувати потреби суспільства та конкурентоспроможність секторів національної економіки при виборі нових проектів.

Зауважимо, що глобальні тенденції формування векторів світових інвестиційних потоків повинні враховуватись урядами країн, які прагнуть отримати значні обсяги інвестицій для соціально-економічного розвитку.

Література

1. Sineviciene L., Vasiliauskaite A. Fiskalines politikos saveika su privaciomis investicijomis: Baltijos caliu atvejis / L. Sineviciene, A. Vasiliauskaite // *Engineering Economics*. – 2011. – Vol. 23 (3). – P. 233–241.
2. Yu F., Guo Y., Le-Nguyen K., Barnes S. J., Zhang W. The impact of government subsidies and enterprises' R&D investment: A panel data study from renewable energy in China / F. Yu, Y. Guo, K. Le-Nguyen, S. J. Barnes, W. Zhang // *Energy Policy*. – 2016. – Vol. 89. – P. 106–113.
3. Major K., Szilagyi K. Government investment in a small open economy / K. Major, K. Szilagyi // *Acta Oeconomica*. – 2009. – Vol. 59 (2). – P. 119–145.
4. Long C., Yang J., Zhang J. Institutional impact of foreign direct investment in China / C. Long, J. Yang, J. Zhang // *World Development*. – 2015. – Vol. 66. – P. 31–48.
5. Проект основных направлений бюджетной политики на 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54761
6. Про Державний бюджет України на 2016 рік : Закон України від 25.12.2015 № 928-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/928-19>
7. Деякі питання управління державними інвестиціями : постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2015 № 571 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/571-2015-%D0%BF>
8. Міжвідомча комісія відібрала державні інвестпроекти для фінансування з бюджету у 2016-2018 роках [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/News/Print?lang=uk-UA&id=9d558a30-1158-47e6-a55a-35470f300891>
9. Доклад о мировых инвестициях 2012. К инвестиционной политике нового поколения // ЮНКТАД [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unctad-docs.org/files/UNCTAD-WIR2012-Overview-ru.pdf>
10. Доклад о мировых инвестициях 2014. Инвестиции в достижение ЦУР: план действий // ЮНКТАД [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2014_overview_ru.pdf
11. World investment report 2015. Reforming international investment governance // UNCTAD [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2015_en.pdf

Стаття надійшла до редакції 9.02.2016

References

1. Sineviciene, L., & Vasiliauskaite, A. (2011). Fiscal policy interaction with private investment: The case of the baltic states. *Engineering Economics*, 23(3), 233-241.
2. Yu, F., Guo, Y., Le-Nguyen, K., Barnes, S. J., & Zhang, W. (2016). The impact of government subsidies and enterprises' R&D investment: A panel data study from renewable energy in China. *Energy Policy*, 89, 106-113.
3. Major, K. & Szilagyi, K. (2009). Government investment in a small open economy. *Acta Oeconomica*, 59(2), 119-145.
4. Long, C., Yang, J. & Zhang, J. (2015). Institutional impact of foreign direct investment in China. *World Development*, 66, 31-48.
5. Verkhovna Rada of Ukraine (2015). *On Budgetary Policy for 2016. Draft law*. Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54761 (in Ukr.)
6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015). *On the State Budget of Ukraine for 2016* (Law of Ukraine). Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/928-19> (in Ukr.)
7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015). *On public investment management* (Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine). Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/571-2015-%D0%BF> (in Ukr.)
8. The Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2015). *The Inter-ministerial Commission selected public investment projects to be financed from the State budget for the 2016-2018 period*. Retrieved from <http://www.me.gov.ua/News/Print?lang=uk-UA&id=9d558a30-1158-47e6-a55a-35470f300891> (in Ukr.)
9. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD)(2012). *World Investment Report 2012: Towards a New Generation of Investment Policies*. Retrieved from <http://www.unctad-docs.org/files/UNCTAD-WIR2012-Overview-ru.pdf>
10. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD)(2014). *World Investment Report 2014: Investing in the SDGs: An Action Plan*. Retrieved from http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2014_overview_ru.pdf
11. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD)(2015). *World investment report 2015: Reforming international investment governance*. Retrieved from http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2015_en.pdf

Received 9.02.2016

Шановні колеги!

Публікація статей у науковому журналі

«Економічний часопис-XXI» – це вихід у міжнародний науковий простір і перспектива Вашого кар'єрного росту!

<http://soskin.info/ea/>